

EURASIA CENTER

Eurázsia
Központ

Elemzések

**A délkelet-ázsiai kormányzati
reakciók a tajvani választások
eredményeire**

Szakáli Máté

EK/2024/4.

Eurázsia Központ Elemzések

Kiadó:
Eurázsia Központ

Szerkesztő:
Dr. Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:
1117 Budapest, Infopark sétány 11
eurasiacenter@nje.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

Kiadásért felelős személy:
Dr. Horváth Levente, igazgató

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők az Eurázsia Központ álláspontjának.

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2024

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-550X

A DÉLKELET-ÁZSIAI KORMÁNYZATI REAKCIÓK A TAJVANI VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYEIRE

Szakáli Máté

Absztrakt

A 2024. január 13-án tartott voksolások keretében került megválasztásra Tajvan (formálisan a Kínai Köztársaság) 16. elnöke és alelnöke, valamint a 11. törvényhozó jüan mind a 113 tagja. Mivel Tajvan történelmi, ideológiai, politikai, gazdasági és stratégiai tényezők összetett motivációegyüttese révén különböző, de mindenképpen nemzetközi jelentőségű és relevanciájú helyi értékekkel bír, maguk a választások relatíve élénk nemzetközi figyelem kíséretében zajlottak, az eredmények értékelése pedig jellemzően az egyes érdekalapú politikai narratívák alapján volt csoportosítható. Jelen elemzés a délkelet-ázsiai államok nyilvános és hivatalos reakcióit tekinti át, illetve a tartalmukban felismerhető közös motivációegyüttest vizsgálja meg.

Kulcsszavak: *Tajvan, választás, Délkelet-Ázsia, reakció, Kínai Népköztársaság, Amerikai Egyesült Államok*

Abstract

General elections were held in Taiwan, officially the Republic of China, on 13 January 2024 to elect the 16th President and Vice President of the Republic of China, and all 113 members of the 11th Legislative Yuan. Given the complex constellations of historical, ideological, political, economic, and strategic motivations, the elections themselves were accompanied by relatively intense international attention, and the results were typically assessed according to a particular interest-based political narrative. This analysis reviews the public and official reactions of Southeast Asian states to the 2024 Taiwanese elections and examines the common set of motivations discernible in their message.

Keywords: *Taiwan, election, Southeast Asia, reaction, People's Republic of China, United States of America*

Bevezetés

A 2024. január 13-án tartott voksolások keretében került megválasztásra Tajvan (formálisan a Kínai Köztársaság) 16. elnöke és alelnöke, valamint a 11. törvényhozó jüan mind a 113 tagja. Mivel Tajvan történelmi, ideológiai, politikai, gazdasági és stratégiai tényezők összetett motivációegyüttese révén különböző, de mindenképpen jelentős helyi értékekkel bír a világpolitika és a világgazdaság struktúráját és fejlődési irányát leginkább meghatározni képes államok (az Amerikai Egyesült Államok és a Kínai Népköztársaság) és vállalatok (például Foxconn, Nvidia, vagy Apple) számára, maguk a választások relatíve élénk nemzetközi figyelem kíséretében zajlottak, az eredmények értékelése pedig jellemzően az egyes politikai narratívák alapján csoportosítható volt. A nagyhatalmakkal ellentétben az ASEAN-tagállamok kevésbé rugalmas egy Kína-politikát folytatnak, a délkelet-ázsiai reagálás a választások eredményére mégsem volt sem egyöntetű, sem egyértelműen csoportosítható. Ennélfogva jelen elemzés kvalitatív módszertan révén áttekinti a délkelet-ázsiai államok nyilvános és hivatalos reakcióit arra a kérdésre keresve a választ, hogy az egyes reakciók tartalmában milyen közös és stabil államérdekalapú motivációegyüttes azonosítható. Az elemzés forrásanyagát a hivatalos sajtóközlemények, szóvivői megnyilatkozások és az állami vezetők állásfoglalásai képezik.

A választások eredményei: kontinuitás az elnöki hivatalban, megosztottság a törvényhozásban

Tajvan hivatalban lévő elnöke, a Demokratikus Progresszív Párt (DPP) pártelnöke, Tsai Ing-wen a mandátumkorlátozás miatt nem volt újraválasztható.¹ A DPP ezért Lai Ching-te alelnököt [jelölte](#), aki 2023 márciusában akklamációval biztosította magának a pártelnöki tisztséget. Ő Hsiao Bi-khimet, Tajvan az Egyesült Államokban akkreditált akkori képviselőjét választotta jelölttársának. [Lai-t](#) 40,05%-os többséggel [választották](#) elnökké, és a tervek szerint 2024. május 20-án iktatják be. Ezen az elnökválasztáson a [részvételi arány](#) 71,86% volt, ami 3,04 százalékpontos csökkenést jelent a 2020-as választásokhoz képest. A 2000-es választások óta ez volt az első alkalom, hogy a győztes jelölt a szavazatok kevesebb mint 50%-át szerezte meg, és az első alkalom, hogy egy párt több mint két egymást követő elnökválasztást tudott megnyerni a közvetlen választások 1996-os bevezetése óta.

A törvényhozási választások eredményei szerint a kormányzó Demokratikus Progresszív Párt (DPP) elveszítette a 2016 óta birtokolt többségét a törvényhozó jüanban: 51 mandátum megtartása mellett 10 mandátumot veszített, míg a Kuomintang (KMT) 52 mandátummal a legnagyobb képviselőcsoporttal bíró önálló párt lett, a Tajvani Néppárt (TPP) pedig nyolc [mandátumot szerzett](#). Az Új Hatalom

Párt mindhárom mandátumát elvesztette, miután nem tudott választókerületi mandátumot szerezni, illetve nem érte el az 5 százalékos bejutási küszöböt. Az idei választás volt az első alkalom a jelenlegi (2008-ban bevezetett) választási rendszerben, hogy egyetlen párt sem tett szert abszolút többségre, és az első, amikor a törvényhozás legnagyobb pártja nem szerezte meg sem a legtöbb választókerületi szavazatot, sem a legtöbb pártlistás szavazatot. Az új törvényhozó júan megbízatási ideje 2024. február 1-jén [kezdődött](#).

Mivel a megválasztott elnök a törvényhozó júanban kisebbségben maradt, a párt előreláthatólag kihívásokkal fog szembesülni a jelentős reformok végrehajtása és a katonai kiadások növelése terén a szorosközi feszültségek eszkalációja és a nemzetközi diplomáciai mozgásterének tendenciaszerű szűkítése és szűkülése közben; hasonlóan azokhoz a (kül)politikai és kormányzási nehézségekhez, amelyekkel a DPP 2000 és 2008 között, Chen Shui-bian elnöksége idején szembesült. A várható belpolitikai nehézségek ugyanakkor kétirányú korrelációt és kauzalitást is mutatnak Tajvan egyszerre állandó és akut „feszültségforrás” szerepével az Egyesült Államok és a Kínai Népköztársaság hegemoniaharcában; mely a választások fő relevanciáját és a reakciók fő keretét adta a földrajzilag szomszédos régiók, köztük Délkelet-Ázsia államai számára is.

Az értékelések és a reakciók elsődleges kontextusa: az amerikai–kínai hegemoniaharc körvonalai Délkelet-Ázsiában

Politikatörténeti szempontból a jelenlegi amerikai–kínai hegemoniaharc a nagyhatalmi versengéssorozat „pusztán” legújabb fázisa Délkelet-Ázsiában. [Délkelet-Ázsia államalakulatai évszázadokon át](#) ki voltak téve a nagyhatalmi befolyásépítéseknek és jelenlétnek, a régiót Kínával, Indiával, a Közel-Kelettel és Európával összekötő nyílt tengeri útvonalakon keresztül. A II. világháborút követően megszerveződő modern délkelet-ázsiai (nemzet)államok formatív időszakuk kezdetétől alkalmazkodóvá váltak a hatalmi egyensúly többszörös eltolódásához is. Ezek közé tartoznak a hidegháború ázsiai frontvonalainak megjelenése az 1950-es években; az Egyesült Államok vietnámi kivonulása és a kínai–amerikai politikai közeledés az 1970-es években; a Szovjetunió megszűnése és a növekvő mértékben kezdeményező Kína és India megjelenése az 1990-es években; valamint az Egyesült Államok és Kína közötti nyílt rivalizálás és a nemzetközi kapcsolatok biztonságiasítása a 2010-es évektől. Ezen történelmi tapasztalatok alapján a közös tanulság Délkelet-Ázsia országainak nagy része számára, hogy autonómiájuk megőrzéséhez elengedhetetlen az ügynöki jogkör gyakorlása.

Formális délkelet-ázsiai reakciók a tajvani választásokra

A délkelet-ázsiai kormányok a tajvani elnök és törvényhozási választás hivatalos végeredményére adott formális reakciói megfogalmazásukban és tartalmukban is – Magyarországéhoz hasonlóan – a *status quo* fenntartásának preferálására utaltak, explicit vagy implicit formában. [Mianmar](#), [Indonézia](#), a [Fülöp-szigetek](#), [Kambodzsa](#), [Szingapúr](#), illetve [Vietnám](#) szóbeli és írásbeli megnyilatkozásai jellemzően határozottan és egyértelműen az egy Kína elv konzekvens tiszteletben tartását és követését hangsúlyozták, expliciten osztva a Kínai Népköztársaság formális álláspontját Tajvan nemzetközi jogi státuszát illetően, és impliciten kizárva a Kínai Köztársaság diplomáciai elismerésének eshetőségét. Az ASEAN-országok nyilatkozatainak terjedelme és hangsúlyai némiképp eltértek, aminek az oka alapvetően az egyéni belpolitikai aggodalmaikban keresendő, valamint a Kínai Népköztársasághoz és az Egyesült Államokhoz fűződő kapcsolataik eltérő fókuszaiban, irányáiban, szintjeiben és léptékeiben. [Egyes](#) megnyilatkozások a tajvani fejlemények figyelemmel kísérését és a nem-állami szintű kapcsolattartás fenntartását is megfogalmazták, ám az elnökválasztási folyamat és az eredmények értékelésére nem tértek ki. A reakciók közötti fő eltérések az alábbiakban összegezhetők:

- Mianmarban a katonai junta külügyminisztériuma a [közleményében](#) kiállt Peking újraegyesítési törekvései mellett is.
- A Fülöp-szigetek elnöke egy [X-posztban](#), a szingapúri külügyminisztérium pedig sajtóközleményben gratulált a megválasztott tajvani elnöknek. Peking utóbb mindkét esetben a nyilvánosság előtt [fejzte ki](#) rosszallását.
- A Fülöp-szigetek elnökének X-posztja, Szingapúr külügyminisztériumának [közleménye](#) és Vietnám külügyi szóvivőjének [nyilatkozata](#) is hangsúlyozta, hogy a nem-állami szintű relációikat továbbra is fenntartják és fejleszteni fogják Tajvannal.²
- Brunei, Kelet-Timor, Laosz, Malajzia és Thaiföld nem reagált hivatalos és nyílt formában a választások eredményeire.

A délkelet-ázsiai államok reakciói vagy azok hiánya megközelítésében összhangban van az egymás belügyeibe való be nem avatkozás elvének hagyományos tiszteletben tartásával, és a Tajvan-kérdésre vonatkozó, korábban megfogalmazott hivatalos ASEAN [állásponttal](#), miszerint a béke, a stabilitás és az együttműködés a Tajvani-szorosban fontos szerepet játszik a régió és a világ számára. „Az ASEAN készen áll arra, hogy konstruktív szerepet játsszon az összes fél közötti párbeszéd elősegítésében, többek között az ASEAN által vezetett mechanizmusokon keresztül a feszültség enyhítése... érdekében” [fogalmaznak](#) visszatérően az ASEAN-nyilatkozatok az akut szorosközi konfliktushelyzetek esetén.

Az eskalációs feszültségek intenzitásnövekedésekor az ASEAN külügyminiszterei rendszerint [felszólítanak](#) minden felet, hogy „tanúsítsanak maximális önmérsékletet, tartózkodjanak a provokatív lépésektől, és tartsák tiszteletben az Egyesült Nemzetek Alapokmányában és a Délkelet-ázsiai Barátsági és Együttműködési Szerződésben (TAC) foglalt elveket”. A TAC által meghatározott, az aláírók számára irányadó alapelvek:

- Minden nemzet függetlenségének, szuverenitásának, egyenlőségének, területi integritásának és nemzeti identitásának kölcsönös tiszteletben tartása;
- Minden állam joga, hogy nemzeti létét külső beavatkozástól, felforgatástól és kényszerítéstől mentesen élje;
- Más országok belügyeibe való be nem avatkozás;
- A nézeteltérések vagy viták békés eszközökkel történő rendezése;
- Az erőszakkal való fenyegetésről vagy annak alkalmazásáról való lemondás;
- Hatékony együttműködés.

Ezek az elvek úgy értelmezhetők, mint amit a délkelet-ázsiai államok és integrációjuk szerint Kína és az Egyesült Államok a tajvani kérdéssel kapcsolatos ügyekben (is) követni hivatott. Kína és az Egyesült Államok 2003-ban, illetve 2009-ben csatlakozott a TAC-hoz.

A Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségét korábbi nyilvános [kommunikációja](#) alapján „aggasztja a nemzetközi és regionális változékonyság, különösen az ASEAN-régióval szomszédos térségben...”, amely destabilizálhatja a régiót, és végül félrekalkulációhoz, komoly konfrontációhoz, nyílt konfliktusokhoz és kiszámíthatatlan következményekhez vezethet a nagyhatalmak között.” Ahogyan Thanat Khoman volt thaiföldi külügyminiszter egyszer tömören [megjegyezte](#) cselekvőképesség nélkül a kisebb országok „nem lesznek mások, mint különböző méretű bábuk”.

A délkelet-ázsiai kormányok a tajvani választások kimenetelére adott reakciói – az eltérésekkel együtt – is tehát tudatosan körültekintőek, és többnyire a jelenlegi nagyhatalmi reakciókból is rekonstruálható tartós államközi érdek- és nézeteltérések a közösen elfogadott elvek alapján, párbeszéd útján történő egyeztetését szorgalmazzák az összes délkelet-ázsiai ország stratégiai alapérdekeinek megfelelően. Az ASEAN-tagállamok alapvetően ugyanis egy a (nemzetközi) békét és a (nemzetgazdasági) prosperitást fenntartható módon keretező és szolgáló gazdasági és biztonsági környezet stabil fennmaradásában érdekeltek, amely lehetővé teszi a nemzeti állam- és társadalomszervezési preferenciák relatíve kiszámítható tervezését és a megállapított célok rezsimstabilitás mellett történő pragmatikus elérését, többek között a nagyhatalmak által biztosított közjavakhoz való *fair* hozzáférésük révén.

A tajvani helyzet azonban nem statikus, ami többek között a fenyegetettségpercepciókon keresztül alkalmas lehet félreorientálni a délkelet-ázsiai kormányzati döntéshozatalokat és cselekvéseket.³ Bár minden a tajvani

kérdéskörben közvetlenül érintett fél – a Kínai Népköztársaság, Tajvan és az Egyesült Államok – állítása szerint nem változtat a politikáján, valójában mindannyian reagálnak egymásra: az egyik fél minden lépésének megvan a maga dinamikája, a maga belpolitikai nyomásháttere, és ez kiváltja a másik fél ellenlépését. Ennek eredményeképpen a baleset vagy a félrekalkuláció kockázata tendenciózusan nő minden kétoldalú vagy többoldalú interakció során.⁴ Bár a délkelet-ázsiai országoknak nem volt ráhatásuk a tajvani választások kimenetelére, az eredmények alapján meg kellett határozniuk, miként reagálnak majd az Egyesült Államok és a Kínai Népköztársaság közötti kapcsolat regionális szinten jelentkező externáliáira. Az ASEAN-államok e tekintetben – a [nyílt regionalizmusuknak](#) megfelelően – várhatóan biztosítani törekednek majd, hogy a régió politikai értelemben nyitott, befogadó és szabályalapon szerveződő maradjon, továbbá az ASEAN továbbra is részt vegyen olyan ügyek egyeztetési mechanizmusában is, amelyeket korábban talán alacsony prioritásúnak tekintett. A délkelet-ázsiai országok ugyanis alapvető és közös államérdeke, hogy a régió a nagyhatalmi egyensúlyozás és ne a nagyhatalmi dominanciaharc színtere legyen.

Az újonnan felálló Lai Ching-te-adminisztráció működése során ennél fogva a délkelet-ázsiai országok előreláthatólag a tartalom és az eszközök tekintetében is jobbra kontinuos módon fognak kommunikálni és fellépni nyilvánosan és a zárt ajtók mögött is, hogy történelmi tapasztalataik és azok tanulságai alapján normatív és stabilizáló hatással lehessenek a várható nézeteltérések érzékelése és kezelése terén. Az ilyen „aktív ügynök” típusú további fellépés iránti politikai szándékra utal, hogy Szingapúr miniszterelnökhelyettese, Lawrence Wong a Tajvani-szoros kapcsán korábban [aggodalmát fejezte ki](#), miszerint a regionális államok közbeavatkozása nélkül a nagyhatalmi versengés kisiklatja az „ázsiai évszázadot”: „Ázsia jövője ígéretes. Mégis, semmi elkerülhetetlen nincs ebben az úgynevezett ázsiai évszázadban, mert nem extrapolálhatunk a közelmúlt tendenciáiból, és nem feltételezhetjük, hogy Ázsia felemelkedése megállíthatatlan”.

Következtetések

A tajvani választások megrendezését és az eredmények értékelését a délkelet-ázsiai és nemzetközi szinten is két fő kérdéskör övezte: Tajvan szuverenitása és területi integritása, valamint a Kínai Népköztársaság és az Egyesült Államok közötti hegemoniaharc. Az, hogy az érintett felek hogyan kezelik a két kérdéskört „rózsaszín flamingó” és „fekete hattyú” események sorát idézheti elő, ellehetetlenítve a hosszú távú stratégiai és szakpolitikai tervezéseket. A délkelet-ázsiai államok többsége a választásokra adott reakciójában mindkét kérdéskörben megerősítette eddigi – alapvetően a hazai rezsimstabilitásnak és a nemzetgazdasági bővülésnek kedvező nemzetközi környezetet preferáló motivációegyüttesük miatt fenntartott – álláspontjait, azaz az egy Kína elv elismerését és a békés vitarendezés preferálását a hatalmi egyensúly fenntartása,

illetve a potenciális konfliktusok és konfrontációk elkerülése érdekében. Néhány kivételtől eltekintve a régió országai tehát körültekintően reagáltak, ügyelve arra, hogy lehetőleg megőrizzék előnyös gazdasági kapcsolataikat Tajpejjel és Pekinggel egyaránt. A Peking és Tajpej által nyújtott tranzakciós előnyök fenntartása érdekében azonban a délkelet-ázsiai államoknak érdeke, hogy a saját cselekvési mozgásterük és az ASEAN egységének megőrzése érdekében tartózkodjanak a túlreagálástól a Tajvannal kapcsolatos ügyekben általában, és a választásokkal kapcsolatban különösen.

Mindazonáltal bármennyire is meghatározó következményekkel bírnak a mindkét kérdéskör megválaszolási kísérletei, ez is „csak” egy a délkelet-ázsiai döntéshozók számára sürgető prioritások sorában, miközben a társadalmi és környezeti kihívások kezelésére és a növekedési és biztonsági lehetőségek maximalizálására törekszenek. A párhuzamosan kezelendő jelenségek közé tartozik a rezsimekre nehezedő növekvő belföldi nyomás a közjólét a polgárok számára érezhető mértékű növelése érdekében; a regionális intézményekre, például az ASEAN-ra nehezedő politikai és intézményi nyomás a Mianmartól a Dél-kínai-tengeri területi vitákig terjedő válságok formájában, a minilaterális intézmények, például a Quad és az AUKUS működése, valamint a jogállamisággal, a világkereskedelemmel és a globalizációval kapcsolatos kihívások. Míg az amerikai–kínai hegemoniaharc egyes aspektusai továbbra is ágazati lehetőségeket kínálhatnak a délkelet-ázsiai országok számára olyan területeken, mint például a félvezetőgyártás vagy az e-mobilitás, a kormányok számára nagyobb aggodalmat okoz, hogy a mindkét kérdéskörben megmutatkozó bináris szemlélet megzavarhatja Délkelet-Ázsia státuszát a [világ ötödik legnagyobb gazdaságaként](#), közel 700 millió fős fogyasztói piaccal és nemzetközi összevetésben relatíve [magas növekedési rátákkal](#).⁵

Még túl korai lenne feltételezéseket tenni Lai megválasztásának a Tajvan és Délkelet-Ázsia közötti kapcsolatokra gyakorolt hatásáról. Délkelet-Ázsia azonban érezni fogja a hatását annak, ami a Tajvani-szorosban történik az elkövetkező években. Ennélfogva a felkészülés a legjobb megközelítés a Szövetség és tagországai számára rövid és hosszú távon egyaránt.

Az ASEAN és tagállamai ennek megfelelően várhatóan minden akut és potenciális krízis esetén a Tajvani-szorosban fel fognak szólalni az eszkaláció ellen és a TAC alapelveinek egyetemes betartását szorgalmazva konstruktív és érdemi szerepet igyekeznek majd játszani a párbeszéd előmozdításában. Ebben az ASEAN támaszkodhat a tagok tapasztalataira. Szingapúr 2015-ben adott otthont az első csúcstalálkozónak a szoros két oldalának vezetői között. A városállam és Vietnám az Egyesült Államok és Észak-Korea közötti találkozó házigazdája is volt. Laosznak, az ASEAN idejének elnökének jöllehet az összes tagállam támogatására szüksége lesz az ügynöki jogkör gyakorlásához.

¹ Az elnököt és az alelnököt közvetlenül [választják](#), megbízatásuk négy évre szól, és egy további ciklusra választhatók újra.

² A legfrissebb elérhető [adatok](#) alapján 2023 novemberében a Tajvan és az ASEAN-országok közötti kereskedelem teljes volumene 10,064 milliárd dollár volt. A Tajvanról az ASEAN-országokba irányuló teljes export 6,871 milliárd USA-dollárt tett ki, míg az ASEAN-országokból Tajvanra irányuló teljes import 3,193 milliárd USA-dollárt. 2022 novemberéhez képest a Tajvan és az ASEAN-országok közötti teljes kereskedelmi volumen 2,10%-kal csökkent egy év alatt, míg Tajvan ASEAN-országokba irányuló exportja 13,82%-kal nőtt, Tajvan ASEAN-országokból származó importja pedig 24,75%-kal csökkent. Az ASEAN-országok közül Szingapúr áll a legelőkelőbb helyen 2,830 milliárd dollár teljes kereskedelmi volumenével (Tajvan Szingapúrra irányuló exportja 2,232 milliárd dollárt tett ki, míg Tajvan Szingapúrból származó importja 0,598 milliárd dollárt). Malajzia áll a második helyen 2,251 milliárd dolláros teljes kereskedelmi volumenével (Tajvan Malajziába irányuló exportja 1,378 milliárd dollárt tett ki, míg Tajvan Malajziából származó importja 0,873 milliárd dollárt). A kereskedelemben az elektronika, a gépek, a műanyagok, a vegyi anyagok, a mezőgazdasági termékek és a textíliák dominálnak. A Tajvani-szoros továbbá a globális hajózás létfontosságú ütőereként működik, a világ legnagyobb hajóinak több mint 80 százalékát és a konténerforgalom több mint 40 százalékát bonyolítja le. Ezért bármi is történik a Tajvani-szorosban, annak valószínűleg gazdasági hatásai lesznek Délkelet-Ázsiában.

A beruházások és a működőtőke vonatkozásában megfigyelhető, hogy Tajvan egyre inkább [áthelyezi](#) befektetési fókuszát a Kínai Népköztársaságról az ASEAN és az USA piacaira, mivel a nagy technológiai cégek igyekeznek javítani az ellátási láncuk rugalmasságát és diverzifikálni a befektetési kockázatokat. Az ASEAN-tagállamok váltak a tajvani közvetlen külföldi befektetések elsősorú [célpontjává](#), miután a tavalyi év első 10 hónapjában a közvetlen külföldi befektetések 4 milliárd dollárt tettek ki az ASEAN-tagállamokban. Ez az összes kimenő közvetlen külföldi befektetés 32%-ának számít, ami meredek növekedés az USA-Kína kereskedelmi feszültségek 2017-es kezdete előtti 14%-hoz képest.

³ A Tajpejjel való hivatalos gazdasági kapcsolatok kialakítására irányuló törekvések szabadkereskedelmi megállapodásokon keresztül vagy Tajvan olyan gazdasági megállapodásokba való bevonásának támogatása, mint a Transz-csendes-óceáni Partnerségi Megállapodás (CPTPP) vagy az Indo-csendes-óceáni Gazdasági Keret (IPEF), erősebb ellenállást válthatnak ki Peking részéről. Ennek ellensúlyozására Tajvan félvezetőipari beruházásokkal, a migráns munkaerő nagyobb mértékű felvételével, valamint a regionális országoknak nyújtott technikai és mezőgazdasági támogatással kecsegtethet. Az ASEAN szerves részét képezi Tajpej új déli irányú külpolitikájának, amelynek célja, hogy csökkentse az anyaországtól való kölcsönös függőségét. Az értékláncban feljebb lépni kívánó délkelet-ázsiai országok előreláthatólag szívesen látják majd a tajvani tőkét, különösen a chipgyártásban. Tajvan ezt kihasználva bővítheti a kereskedelmi és az emberek közötti kapcsolatokat Délkelet-Ázsiával. Mivel hivatalos diplomáciai szövetségeseinek köre és száma egyre szűkül, Tajpej valószínűleg többet fog befektetni az általa fenntartott kapcsolatok minőségébe.

⁴ Bár minden ASEAN-tagállam betartja és tiszteletben tartja az egy Kína elvet, bármilyen konfliktus számukra hamar humanitárius jellegűvé válhat a Tajvanon tartózkodó állampolgáraik miatt. A tajvani munkaügyi minisztérium 2023. áprilisi statisztikái [szerint](#) mintegy 256 000 indonéz, 257 000 vietnámi és 154 000 filippínó vendégmunkás tartózkodik Tajvanon. Egy konfliktus esetén az állampolgáraik kimenekítése lenne a délkelet-ázsiai

országok elsődleges prioritása, ám a délkelet-ázsiai államok eltérő logisztikai, humanitárius és katasztróaelhárítási képességei megnehezíthetnék az evakuációs terveik végrehajtását.⁵ A délkelet-ázsiai állampolgárok tajvani jelenlétén túlmenően a régió országainak konfliktushelyzet esetén előreláthatólag mérlegelniük kellene a (re)akciójuk két legvalószínűbb opciója között: az eléget tenni az Egyesült Államok esetleges támogatáskéréseinek vagy engedni a semlegességük fenntartására irányuló kínai nyomásgyakorlásnak.